

Venäjän talous taantui tuntuvasti alkuvuonna

■ Venäjän bruttokansantuote supistui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 9,5 prosenttia edellisvuotiseen verrattuna. Bruttokansantuote laski myös kvartiilin lopulla maaliskuussa saman 9,5 prosenttia.

Talouden tuntuvaan taantumiseen vaikuttivat rakennustoiminnan jyrkkä pudotus, verotulojen vähentyminen, investointitoiminnan lamaantuminen sekä vähittäiskaupan myynnin lasku.

Talousministeriö odottaa nyt bruttokansantuotteen kehityksen jatkuvan edelleen miinusmerkkisenä vuoteen 2008 verrattuna ja ennakoii talouden supistuvan huhti-kesäkuussa 8,7–10 prosenttia. Talouden odotetaan

kuitenkin kääntyvän hienoiseen nousuun ensimmäiseen neljännekseen verrattuna.

Uutistoimisto RIA Novostin mukaan talousministeriön on nykyisessä tilanteessa pakko päivittää aikaisempi ennusteensa, jonka mukaan Venäjän talous taantuisi tänä vuonna vain 2,2 prosenttia.

Varaministeri **Andrei Klepachin** mukaan IMF:n vast'ikään antama ennuste voisi olla pohjana talousministeriön uudelle arviolle.

Valuuttarahasto ennakoii vuoden tässä vaiheessa, että bruttokansantuote laskee 6,0 prosenttia vuonna 2009 ja kääntyy 0,5 prosentin kasvuun vuonna 2010.

Taantuma iski teollisuuteen

■ Venäjän bruttokansantuotteen supistuessa tammi-maaliskuussa 9,5 prosenttia otti maan teollisuustuotanto vielä enemmän takapakia. Rosstatin julkistamien tilastojen perusteella koko teollisuustuotanto laski vuositasona 14,3 prosenttia.

Venäjälle erityisen tärkeä mineraaliraaka-aineiden tuotanto supistui kuitenkin vain 3,8 prosenttia edellisvuotisesta. Jalostavan teollisuuden sektorilla pudotus oli sen sijaan 20,8 prosenttia.

Raaka-aineiden kohdalla parhaiten pintansa piti öljyntuotanto, joka jäi vuoden takaisesta vain 1,3 prosenttia. Maakaasun tuotanto supistui jo tuntuvasti enemmän; se oli 14,7 prosenttia edellisvuotista pienempi.

Kivihiilen ja rautamalmin tuotannossa tulokset jäivät vieläkin heikommiksi. Hiilen pudotus oli 18,7 prosenttia ja malmin peräti 26,9 prosenttia.

Teollisuuden taantuminen ei kuitenkaan supistanut pahemmin energiasektorin toimintaa. Sähköntuotanto supistui vuositasona 5,7 prosenttia ja lämpöenergian tuotannossa vähennys jäi 2,4 prosenttiin.

Öljyjalostustoiminnassa selvittiin yhtäläillä melko vähäisin menetyksin. Perusjalostuksen volyyymi laski 2,5 prosenttia, dieselpolttoaineen jalostuksen 2,7 prosenttia ja bensiinin tuotanto jopa kasvoi 1,9 prosenttia edellisvuotiseen verrattuna.

Metalli perusteollisuudessa levyteräksen tuotanto laski 29,6 prosenttia ja teräsputkien valmistuksessa pudotus oli lähes sama, 29,7 prosenttia.

Venäjän koko teollisuustuotannon suurin murheenkryyni oli kuitenkin autonvalmistus. Henkilöautojen tuotanto romahti 62,9 prosenttia, bussien 69,2 prosenttia ja kuorma-autojen hurjat 75,4 prosenttia.

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Venäjän talous taantui tuntuvasti alkuvuonna	1
Taantuma iski teollisuuteen	1
Siirtohinnoittelun määräykset tiukentuvat Venäjällä	2
Venäjä satsaa liikenneinfrastruktuuriin	2
Venäjän talouskehitys on jo paremmiin ennustettavissa	2
Venäjän talous yhä alaspäin	3
Venäjän vaihtotaseen ylijäämä putosi tammi-maaliskuussa	3
Venäjällä jo 7 miljoonaa työtöntä	3
Kaliningradin ydinvoimalalle myös ulkomaisia rahoittajia	4
Pietariin valmistellaan suuria tiehankkeita	4
Venäjälle, Valko-Venäjälle ja Kazakstanille tulliliitto ensi vuonna ..	4
Valko-Venäjä kadotti puolet viennistä	5
EBRD suunnittelee investointeja Baltiaan	5
Liettua menetti ulkomaisia investointeja	6
Ekonomistit luottavat edelleen Puolan talouteen	6
Puolan ydinvoimalalle haetaan jo rahoittajia	6
Kazakstan puuhaa ydinpolttoaineiden pankkia	6
Kazakstanin ulkomaankauppa putosi yli kolmanneksen	7
Kazakstan uskoo niukkaasti talouskasvuun	7
Ukraina kiinnostaa suuriavähittäiskauppaketjuja	7

Siirtohinnoittelun määräykset tiukentuvat Venäjällä

Venäjän talousministeriö valmistele lakiesitystä, jolla on tarkoitus puuttua yritysten soveltamaan siirtohinnoitteluun. Lakiuudistus sisältyy niihin keinoihin, joita hallitus aikoo käyttää lisätäkseen verotuloja itse yritysveron tasoon puuttumatta.

The Moscow Timesin haastatteleman varatalousministerin mukaan Venäjällä etenkin monikansalliset yhtiöt pyrkivät siirtohinnoittelun avulla leikkaamaan voittojensa verotusta. Tämä hoidetaan hinnoittelemalla sopivasti Venäjällä toimivan tytäryhtiön ja ulkomailla olevan emoyhtiön välisiä liiketoimintoja. Tuloverotuksessa on keskeistä erityisesti konsernien

sisäisen, kansainvälisen tavara- ja palvelukaupan siirtohinnoittelu, joka vaikuttaa siihen, mihin valtioon tulo kertyy ja missä valtiossa siitä voidaan verottaa.

Verotuksellinen ongelma ei ministeriön mukaan koske yksinomaan ulkomaalaisomisteisia yhtiöitä, vaan siihen turvautuu myös venäläisiä yrityksiä. Siirtohinnoittelua voidaan eräissä tapauksissa soveltaa myös Venäjän hallintoalueiden välillä ja lisäksi yrityksillä on myös tytäryrityksissä ulkomailla, kuten verokeitaissa.

Valmisteilla oleva laki ei tähtää siirtohinnoittelun kieltämiseen, mutta se asettaa menettelylle tiukempia eh-

toja. Laki määrittää tarkemmin, millaisin hinnoitteluperiaattein yritykset voivat toimia ja mitä liiketoimintoja voidaan ylipäätään siirtohinnoitella.

Tiukentuviin dokumentointivaatimuksiin kuuluu, että yli 100 miljoonaa ruplaa eli noin 2,28 miljoonaa euroa ylittävistä liiketoimista on ilman eri pyyntöä ilmoitettava viranomaisille.

Siirtohinnoittelulla tarkoitetaan toisiinsa etuyhteydessä olevien osapuolten tekemän liiketoimen hinnoittelua. Siirtohinnoittelulla on olennainen merkitys tuloverotuksessa, koska liiketoimessa käytetty hinta vaikuttaa osapuolen verotettavan tulon tai tappion määrään.

Venäjä satsaa liikenneinfrastruktuuriin

■ Venäjän hallitus aikoo budjetin tulopuolen supistumisesta huolimatta lisätä panostusta liikenne- ja kuljetusväylien kehittämiseen. Hankkeilla sekä pyritään työllistämään että kehittämään liikenneinfrastruktuuria tulevien vuosien tarpeita varten.

Investointeja lisätään tänä vuonna 100 miljardilla ruplalla eli noin 2,29 miljardilla eurolla viime vuoteen verrattuna. Investoinnit nousivat 550 miljardiin ruplaan eli noin 12,6 miljardiin euroon. Summasta noin 7,14 miljardia euroa suunnataan moottoritseihin.

Hallituksen aloite tukee tienrakennustoimintaa myös Venäjän alueilla, sillä paikallishallinnon oma rahoitusosuus pienenee ratkaisevasti. Periaatteena on, että hankkeita

voidaan nyt rahoittaa 95 prosentin valtionosuudella, kun se tähän asti on ollut 80 prosenttia.

Myös Venäjän rautatieyhteyksiä kehitetään. Kommersant-lehden tietojen mukaan valtiollinen rautatieyhtiö RZD ja Kiinan valtiollinen ulkomaankauppayhtiö Yanbian Haihua ovat sopineet uuden kansainvälisen kuljetuskäytävän avaamisesta Venäjältä Pohjois-Korean kautta Kiinaan. Pohjois-Korean odotetaan vahvistavan hankkeen ennen kesää.

Käytettävissä on jo rautatiekaulustoa, jolla rahat voidaan kuljettaa Pohjois-Korean kapeampaa raidelevyettä käyttäen. Kiina on myös joutunut uusimaan 120 kilometrin mittaisen läpikulkureitin vastaamaan Venäjän ja Kiinan raidelevyettä.

Venäjän talouskehitys on jo paremmin ennustettavissa

■ Venäjän talous on nyt vähemmän hermostunut ja paremmin ennustettavissa, raportoi uutistoimisto Prime-Tass. Keskuspankin hallituksen varapuheenjohtajan Alexei Uljukajevin mukaan on jo nähtävissä merkkejä, jotka antavat realistista pohjaa myönteisille odotuksille. Hän myös totesi, ettei keskuspankki enää pidä todennäköisenä talouden ajautumista "toisen aallon" kriisiin.

Vaikka talouden aallonpohja siivutettaisiin ei nopeata talouden elpymistä kannata kuitenkaan odottaa. Talouden lähteminen taantumaa edeltäneeseen kasvuvauhtiin on Uljukajevin mukaan vieläkin epätodennäköisempää.

IDÄNKAUPAN VIENTIPALVELUT

www.compiler.fi

16. vuosikerta

www.compiler.fi

Toimitus/ Markkinointia

Oy Compiler Ab
Osuuskunnantie 50 B
00660 Helsinki
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838

klaus.lehmuskallio@compiler.fi

Klaus Lehmuskallio
Kaija Pasila-Lehmuskallio
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838

Idänkaupan Vientipalvelut/ Muut informaatiotuotteet

- Compiler Trade Web Site
- Compiler eNews
- Idänkaupan Vientipalvelut –eExtra
- Suomalaisyrietykset Venäjällä –tutkimus

Venäjän talous yhä alaspäin

■ Investoinnit ja tuotanto vähenivät edelleen maaliskuussa, mutta pudotus ei juuri enää kiihtynyt. Rosstatin ennakkotietojen mukaan investoinnit supistuivat 15 % vuotta aiemmasta, mikä heijastui teollisuustuotannon 14 prosentin ja rakentamisen 20 prosentin vähenemiseen. Myös koko ensimmäisen neljänneksen luvut olivat samaa tasoa kuin maaliskuussa.

Teollisuudenaloista eniten ovat kärsineet investointi- ja kestokulutustavaroiden valmistavat alat, kuten kone-, laite- ja kulkuväline-teollisuus sekä rakennustarviketeollisuus. Sitä vastoin elintarviketeollisuus on supistunut vähemmän mm. ruflan heikkenemisen tuoman paremman kilpailukyyn myötä. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan osuus vähittäiskaupan myynnistä on myös kasvanut viime kuukausina.

Myös öljytuotteiden tuotanto on supistunut keskimääräistä vähemmän ja raakaöljyn tuotanto jopa kasvoi maaliskuussa hieman vuotta aiemmasta.

Kulutuskysyntää heijastava vähittäiskauppa supistui maaliskuussa 4 prosenttia vuotta aiemmasta tulojen vähentyessä ja työttömyyden lisääntyessä. Tammi-maaliskuun pudotus jäi yhteen prosenttiin vuodentakaisesta.

Keskimääräisen nimellispalkan vuosikasvu hidastui

edelleen maaliskuussa selvästi ja inflaation pysyessä 14 prosentissa keskimääräinen reaali-palkka oli 6 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin.

Venäjän vaihtotaseen ylijäämä putosi tammi-maaliskuussa

■ Vaihtotaseen ylijäämä supistui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä keskuspankin alustavan arvion mukaan 11 miljardiin dollariin oltuaan vuotta aiemmin 38 miljardia dollaria. Kauppataaseen ylijäämä oli 22 miljardia, kun se vuosi sitten oli 50 miljardia dollaria. Tämän aiheutti tavaraviennin arvon 45 prosentin supistuminen vuositason tasolla. Tavaraviennin vaikutti lähinnä se, että Urals-öljyn keskihinta oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä yli 50 % alempi kuin vuotta aiemmin eli 44 dollaria tynnyriltä. Tavarantuonnin arvo supistui puolestaan 36 prosenttia Venäjän heikentyneen taloustilanteen ja ruflan devalvoitumisen vuoksi.

Rahoitustaseen alijäämä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 30 miljardiin dollariin vuoden takaisesta 26 miljardista dollarista. Alijäämäinen rahoitustase tarkoittaa, että rahoitusvarallisuutta virtasi ulos maasta enemmän kuin sitä tuli maahan. Alijäämän kasvun taustalla on mm. ulkomaisen lainanoton supistuminen.

Keskuspankin valuuttavaranto supistui 31 miljardia dollaria ensimmäisellä neljänneksellä. Varannon supistuminen on kuitenkin viime aikoina tasaantunut ja 10. huhtikuuta valuuttavaranto oli 384 miljardia dollaria.

Pääomien ulosvirtauksien ja ruflan heikkenemisen vuoksi keskuspankki käytti ruflan tukistoihin vielä tammikuussa 40 miljardia dollaria, mutta helmikuussa interventiot käytännössä loppuivat ruflan heikkenemisen pysähtyttyä suhteessa dollariin ja eurosta muodotettuun koriin. Maaliskuusta lähtien rupla on jopa vahvistunut jonkin verran koriinsa nähden.

Lähde: Suomen Pankki. BOFIT Viikkokatsaus: toimittaja Seija Lainela (bofit@bof.fi)

Venäjällä jo 7 miljoonaa työtöntä

■ Työttömyys lisääntyi Venäjällä tammi-maaliskuussa huolestuttavaan tahtiin. Rosstatin mukaan työttömiä oli maaliskuun lopussa jo 7,1 miljoonaa henkeä, mikä vastasi 9,5 prosenttia maan käytettävissä olevasta työvoimasta. Maaliskuussa työttömien määrä lisääntyi kuitenkin enää 700 000 hengellä.

Työttömien määrä on laskettu YK:n työjärjestön ILO:n standardien mukaan. Tästä joukosta kuitenkin vain 2,2 miljoonaa henkeä oli rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi.

Ensimmäisen vuosineljänneksen työttömyysluku vastaa jo nyt Venäjän hallituksen ennustetta, jonka mukaan työttömien määrä nousisi tänä vuonna

noin seitsemään miljoonaan.

Venäjällä asiantuntijat ovat jo jonkin aikaa epäilleet virallista työttömyysennustetta, koska huomattava joukko suuria ja keskisuuria yrityksiä on vuodenvaihteesta lähtien julkisesti ilmoittanut aikeistaan supistaa työvoimaansa joko lomautuksilla tai irtisanomisilla.

Kaliningradin ydinvoimalalle myös ulkomaisia rahoittajia

■ Ydinenergiavirasto Rosatom on saanut energiaministeriön suostumuksen ydinvoimalan rakentamiselle Kaliningradin alueelle, kertoo uutistoimisto Itar-Tass. Rosatomin mukaan Baltian alue tarvitsee uutta sähköenergiaa sen jälkeen kun Ignalinan ydinvoimalan jäljellä oleva reaktori sammutetaan vuodenvaihteessa Liettuassa.

Kaliningradin voimalan rakentamistarvetta ei poista Valko-Venäjän ydinvoimalahanke, eikä liioin Puolaan kaavailtu voimala. Ydinenergiaviraston arvioissa ei sen sijaan huomioitu uuden voimalan rakentamista Ignalinaan baltialais-puolalaisena yhteishankkeena.

Kaliningradin voimalalle näytet-

tiin ripeästi vihreätä valoa, vaikka voimala ei sisältynyt energiaministeriön kokonaissuunnitelmaan. Mielenkiintoiseksi Rosatomin Kaliningrad-projektin tekee myös se, että Venäjän hallitus on antanut tälle nimenomaiselle hankkeelle luvan käyttää public-private-rahoitusta.

Kaavaillun mallin mukaan Rosatomin rahoitus- ja omistusosuus Kaliningradin voimalasta olisi 51 prosenttia ja lopusta vastaisivat yksityiset sijoittajat. Kaiken lisäksi yksityisten sijoittajien joukkoon kelpaisivat myös ulkomaiset investoijat.

Rosatom arvioi hankkeen tässä vaiheessa, että uuden voimalan ensimmäisen reaktorin käyttöönotto voisi tapahtua vuonna 2016.

Pietariin valmistellaan suuria tiehankkeita

■ Pietarissa on suunnitteilla mittavia tiehankkeita, jotka toteutetaan osin kaupungin ja osin liittovaltion rahoituksella. Vuoteen 2015 ulottuvien rakennustöiden tavoitteena on kasvattaa Pietarin tie- ja katuverkkoa lähes 500 kilometrillä, kertoo suunnitelmiin perehtynyt St. Petersburg Times.

Kaupungin tiestö käsittää tällä hetkellä 3 150 kilometriä ja suunnitelman toteuduttua se kasvaisi 3 630 kilometriin.

Tieprojekteihin sisältyy 138 kilometriä moottoriliikenneteitä ja 68 kilometrin verran moottoritieosuuksia. Lisäksi suunnitelman toteutus edellyttää, että tieverkkoa täydentämään rakennetaan 75 tieliittymää, 34 siltaa ja

tunnelia sekä 40 jalankulkuväylää.

Liittovaltion 20,6 miljardin ruplan eli noin 460 miljoonan euron rahoitusosuus kohdistetaan läntisen kehätien ZSD:n rakennushankkeisiin. Tämä edellyttää kuitenkin, että Pietarin kaupunki huolehtii itse 6,6 miljardin ruplan eli noin 150 miljoonan euron kustannusosuudesta. Kehätien rakennus- ja parannushankkeilla on kiire, sillä projekti on tarkoitus saada päätökseen jo ensi vuonna. Moottoriliikenneteiden rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuosina 2010–2011.

Pietarin tiehankkeiden kokonaiskustannusten arvioidaan nousevan 212 miljardiin ruplaan eli noin 4,8 miljardiin euroon.

Venäjälle, Valko-Venäjälle ja Kazakstanille tulliliitto ensi vuonna

■ Venäjän, Valko-Venäjän ja Kazakstanin pitkään valmisteltu tulliliitto astuu voimaan ensi vuoden puolivälissä. RBC Newsin mukaan tieto ei tullut virallisesta hallitusläheteestä, vaan asiasta ilmoitti Venäjän teollisuusmiesten- ja yrittäjien liiton puheenjohtaja **Alexander Shokhin**, joka puhui Euraasian talousyhteisön EurAsEC:in Moskovassa helmikuun puolivälissä pidetyssä pidetyssä bisnesfoorumissa

Shokhinin mukaan kysymys ei ole muodollisesta toisesta yrityksestä, vaan tulliliitto todella toteutuu. Järjestelyn puitteet ovat kunnossa, mutta jännitteitä hankkeeseen tuo vielä Venäjän edelleen auki oleva WTO-jäsenyys. Venäjän jäseneksi hyväksyminen selkiyttäisi tulliliiton tulevia linjauksia.

Prosessin kuluessa annettujen tietojen mukaan tulliliittoon sisältyisi myös Venäjän ruplan käyttö reservivaluuttana maiden keskinäisessä kaupankäynnissä.

Compiler News

UUTISARKISTO

arkistossa yli 5000

uutista vuosilta

1998-2008

ETSI TIETOA! TUTUSTU!

Valko-Venäjä kadotti puolet viennistään

■ Valko-Venäjän ulkomaankauppa supistui tammi-helmikuussa vuositasolla peräti 38,8 prosenttia. Tilastokomitean mukaan vienti laski 46,0 prosenttia sen arvon jäädessä 3,1 miljardiin dollariin. Tuonnin arvo putosi 3,9 miljardiin dollariin, mikä oli 31,8 prosenttia vähemmän kuin samaan aikaan viime vuonna.

Valko-Venäjän kauppataaseen alijäämä oli 815 miljoonaa dollarin, mutta kauppataase oli palveluiden kohdalla 222 miljoonaa dollaria

vientivoittoinen.

Ulkomaankaupan kehitys ei kuitenkaan ollut näin huono, mikäli hintatekijä otetaan huomioon. Tilastokomitean mukaan Valko-Venäjän vientihinnat laskivat tammi-helmikuussa keskimäärin 29,3 prosenttia tuontihintojen alentuessa 16,3 prosenttia. Hintamuutoksilla oikaistuna viennin vähennys oli 26,2 prosenttia ja tuonnissa supistuminen jäi 18,9 prosenttiin.

Viennin volyyymi leikkasivat ener-

gian, raaka-aineiden ja komponenttien välityskaupan pysähtyminen sekä kotimaassa valmistettujen tuotantohöydykkeiden heikko menekki ulkomaanmarkkinoilla. Esimerkiksi tärkeän tavararyhmän traktoreiden vienti romahti vuositasolla 54,4 prosenttia.

Elintarvikkeiden tapauksessa kauppataase oli Valko-Venäjälle 71,4 miljoonaa dollaria ylijäämäinen. Elintarvikkeiden vienti kylläkin supistui 12,8 prosenttia, mutta samalla myös niiden tuonti väheni.

Elintarvikkeille oli sen sijaan vahvaa kysyntää kotimaassa, Tammi-kuussa kotimaisten tuotteiden osuus oli 78,1 prosenttia vähittäiskaupan koko elintarvikemyynistä.

Ensimmäisellä neljänneksellä Valko-Venäjän vähittäiskauppa-alan myynti, catering-palvelu pois lukien, kasvoi vuositasolla 6,4 prosenttia ja nousi 11 030 miljardiin ruplaan eli noin 2,94 miljardiin euroon.

Hankkeiden valmistelu ja toteutusta Venäjällä, IVY-maissa ja Baltiassa

Buslink Oy suunnittelee ja kehittää vientiin ja tuontiin liittyviä hankkeita itäisessä Euroopassa sekä osallistuu myös niiden alkuvaiheen toteutukseen.

Toimialojamme ovat teollisuus, tukkukauppa ja vähittäiskauppa. Toimimme paikallisesti kohdemarkkinoilla. Helsingin ohella meillä on toimistot Pietarissa ja Kaunasissa. Meillä on eri maissa pysyvä yhteistyöverkosto, jolla vahvistamme resurssijamme projektikohtaisten tarpeiden mukaisesti.

Buslinkin palvelulinjat ovat:

Business Linkage

- Verkostoituminen, ulkoistaminen ja alihankinnat

Adviser Service

- Start-up-järjestelyt, johdon konsultointi ja taloushallinnon organisointi

Trade Services

- Markkinoinnin konsultointi sekä käytännön vienti- ja tuontipalvelut

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja
Hannu Kemiläinen
Buslink Oy
Helsinki
GSM: 0400-405018
Puh: 09-454 8878
Fax: 09-621 1040
buslink@co.inet.fi
www.buslink.fi

EBRD suunnittelee investointeja Baltiaan

■ Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD aikoo ensi vuonna sijoittaa 500 miljoonaa euroa Baltian maihin niiden pankki- ja energia-sektoreiden vahvistamiseksi.

Kysymyksessä ei ole kiireellinen kriisituki, vaan varat on pankkien tapauksessa tarkoitettu pääomarakenteen vahvistamiseen sekä yritysrahoituksen edellytysten parantamiseen.

Summan jakaminen eri maiden ja kohteiden kesken on vielä avoinna, mutta EBRD on jo neuvotellut Liettuan hallituksen kanssa 100 miljoonan euron kansallisesta rahoituspaketista.

Kehityspankki osallistuu myös Maailmanpankin ja Euroopan Investointipankin kanssa itäisen Euroopan maille laadittuun 24,5 miljardin euron tukiohjelman.

Liettua menetti ulkomaisia investointeja

■ Vastavalmistuneet tilastot Liettuaan viime vuonna tehdyistä suorista ulkomaisista kertovat, että investoinnit supistuivat 11,3 prosenttia jäädessä 31,48 miljardiin liitiin eli noin 9,12 miljardiin euroon.

Paikallisen tilastoviraston mukaan investoinnit per capita laskivat 9 400 liitiin eli noin 2 772 euroon.

Suorista investoinneista 25,57 miljardia liitiä eli noin 7,41 miljardia euroa oli lähtöisin EU27-alueelta. Summa vastasi 81,2 prosenttia investointien kokonaisarvosta. IVY-maiden investointimäärä oli 1,85 miljardia liitiä eli noin 540 miljoonaa euroa, mikä oli vain 5,9 prosenttia kokonaissummasta.

Yksittäisistä maista Ruotsi oli

suurin sijoittaja. Ruotsista peräisin olevien investointien arvo oli 5,30 miljardia liitiä eli noin 1,53 miljardia euroa. Summa oli 16,8 prosenttia kaikista Liettuun tehdyistä suorista ulkomaisista investoinneista.

Muita tärkeitä investointien lähtömaita olivat Saksa (10,1 %), Tanska (8,7 %), Viro (7,6 %), Alankomaat (6,7 %) ja Latvia (6,2 %).

Tilastoviraston mukaan investointien supistuminen johtui lähinnä siitä, että ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden hinnat laskivat, eivätkä ulkomaiset yritykset liioin jälleeninvestoineet entiseen tapaan voittovarojaan. Sen sijaan ulkomaiset sijoitukset yritysten osakepääomaan ja käyttöpääomaan lisääntyivät.

Ekonomistit luottavat edelleen Puolan talouteen

■ Talousasiantuntijat ovat varautuneet myös Puolan talouden taantumiaan, mutta odotukset ovat silti kansainvälisten mittapuiden mukaan positiiviset. Parhaiden ennusteiden mukaan Puola olisi EU-alueen ainoa maa, joka pystyy tänä vuonna kasvattamaan bruttokansantuotettaan edes jonkin verran.

Usko Puolan selviytymiskykyyn istuu laajasti ekonomistipiireissä. Arvovaltainen EIU odottaa Puolan talouden pysyvän ainakin jonkin verran plussan puolella ja kiihtyvän ensi vuonna jo 2,2 prosentin kasvuun.

HSBC Bankin ennuste lupaa Puolalle tänä vuonna 1,6 prosentin talouskasvua ja pankki ennakoii myös zlotyn vahvistuvan tänä ja ensi vuon-

na. HSBC pitää Puolan tilannetta kokonaisuutena ottaen hyvänä, kun sitä verrataan muihin keskisen Itä-Euroopan maihin.

Myös luokituslaitos Fitch on korjannut aikaisempaa kasvuennustettaan ja arvioi nyt maan bruttokansantuotteen hyttyvän nollakasvuun. Kuitenkin myös Fitch uskoo Puolan talouden nopeaan elpymiseen ennustuen vuodelle 2010 jo 1,5 prosentin kasvua.

Maailmanpankin tuoreimmassa Puola-ennusteessa päädytään niukkaan 0,5 prosentin talouskasvuun. Pankki on muita ennusteen antajia optimistisempi Puolan elpämisen suhteen, sillä sen kasvuarvio vuodelle 2010 nousee 2,8 prosenttiin.

Puolan ydinvoimalalle haetaan jo rahoittajia

■ Puolan suunnitteilla olevan ydinvoimalan johtavaksi investoijaksi ja koordinaattoriksi asetettu Polish Energy Group (PGE) saanee koottua hankeelle sijoittajakonsortion vielä tämän vuoden aikana.

PGE:tä kiinnostavat energia-alan suuret toimijat, joilla on kokemusta myös ydinvoimaloista, kertoo Warsaw Business Journal. Esille on jo nostettu sellaisia nimiä kuin EDF, Vattenfall ja Electrabel. Hankkeeseen osallistuvat rahoittajat on tarkoitus löytää Länsi-Euroopasta, mutta PGE aikoo selvittää myös Japanista, Etelä-Koreasta ja Yhdysvalloista löytyvät vaihtoehdot.

PGE aikoo myös löytää keskitetyn ratkaisun sähköenergian toimituksilleen. Pitkäaikainen asiakassuhde halutaan luoda ainakin johtavien kotimaisten energia-alan toimijoiden, KGHM:n ja PKN Orlenin kanssa.

Puola on toistaiseksi mukana Ignalinan kaavaillun uuden voimalan rakennushankkeessa yhdessä Liettuan, Latvian ja Viron kanssa.

Kazakstan puuhaa ydinpolttoaineiden pankkia

■ Muiden IVY-maiden tavoin finanssikriisistä kärsivä Kazakstan on osoittanut yllättävää innovatiivisuutta. Ideoista ehkä eniten huomiota on herättänyt Kazakstanin ehdotus perustaa ydinpolttoaineiden kansainvälinen pankki alueelleen.

Tähän "pankkitoimintaan" sisältyisi ydinpolttoaineiden varastoinnin ohella myös niiden välitystoiminta. Toiminnan perustana olisivat arvaustenkin Kazakstanin omat uraanivarat, sillä maa on tällä hetkellä jo maailman toiseksi suurin uraani viejä.

Mahdollisesta ydinpolttoainejätteiden käsittelystä ja varastoinnista ei ole toistaiseksi ilmoitettu.

Kazakstanin ulkomaankauppa putosi yli kolmanneksen

■ Kazakstanin ulkomaankauppa putosi tammi-helmikuussa vuositasolla 38,8 prosenttia jäädessä 9,1 miljardiin dollariin. Paikallisen tilastoviraston mukaan viennin arvo oli 5,3 miljardia dollari eli 38,8 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Tuonti supistui puolestaan 17,4 prosenttia ja sen arvo oli 3,8 miljardia dollaria.

Vientiä pudottivat energiatuotteiden huono kysyntä ja hintataso maailmanmarkkinoilla. Maan raa-kaöljyn tuotanto kuitenkin lisääntyi ensimmäisellä neljänneksellä 4,7 prosenttia edellisvuotiseen verrattuna. Kivihiilentuotanto sen sijaan supistui 17,5 prosenttia.

Kazakstanin koko teollisuussektorin tuotannon arvo jäi tammi-maaliskuussa 1 595 miljardiin teengeen eli noin 7,99 miljardiin euroon, mikä alitti edellisvuotisen tason 4,6 prosenttia. Kovin pudotus tapahtui tehdasteollisuudessa, jonka tuotanto laski vuositasolla 11,8 prosenttia.

Kazakstan usko niukkaan talouskasvuun

■ Talousministeriö ennustaa Kazakstanin talouden kasvavan tänä vuonna vain prosentin ja ensi vuonna jo kolmen prosentin tahtiin. Ministeriö odottaa myös inflaation ja työttömyyden hiljalleen asettuvan. Ensi vuonna inflaatio olisi enintään 9,0 prosenttia ja työttömyysaste 8,0 prosenttia.

Taloustilanteen odotetaan korjaantuvan näinkin nopeasti, koska hallituksen kriisitoimet ovat osoittautuneet tehokkaiksi.

Nykynäkymien valossa ministeriö odottaa myös suorien ulkomaisten investointien säilyttävän suunnilleen aikaisemman tasonsa, jolloin investointien kokonaissumma voisi nousta noin 10 miljardiin dollariin.

Ukraina kiinnostaa suuria vähittäiskauppaketjuja

■ Kuusi suurta kansainvälistä vähittäiskauppaketjua harkitsee Ukrainan markkinoille tuloa. Kansainvälisen liiketiloihin erikoistuneen konsulttiyhtiö CB Richard Ellisin mukaan Ukrainasta ovat kiinnostuneet ainakin maailman suurin vähittäiskauppayhtiö Wal-Mart, ranskalaiset Carrefour ja Castorama sekä saksalaiset Lidl ja Kaufland.

Eurooppalaisista ketjuista Ukrainaan ovat jo asettuneet Metro Cash & Carry ja Spar, joka tosin on jo siirtynyt venäläisen X5 Retail Groupin haltuun. Vähittäiskaupan non-food-linjaa maassa edustaa myös tee-se-itse-ketju Praktiker, joka on perustanut ensi alkuun kaksi myymälää. Venäläisistä ketjuista Ukrainassa toimii X5 Retail Groupin lisäksi myös Paterson.

Suuret kansainväliset vähittäiskauppaketjut ovat kiinnostuneita Ukrainasta kuluttajien ostovoiman heikentymisestä huolimatta. CB Reichard Ellisin mukaan tilanne on toisaalta otollinen juuri nyt, kun kotimaiset vähittäiskauppaketjut ovat suurissa taloudellisissa vaikeuksissa, koska niiden toimintaa on rahoitettu pääosin lainarahalla.

Asiantuntijoiden mukaan Ukrainan vähittäiskauppabisnekseen pääsee nyt matalalla investointikynnyksellä mukaan. Ketjujen omistajat tarvitsevat kipeästi strategisia investoijia ulkomailta ja myös kokonaisia ketjuja saattaa tulla myyntiin.

Kotimaisia ketjuja on useita, joista tärkeimmät ovat Amstor, Obzhora, Ekomarket, Tavria-V ja Velyka Kysheya.

Vähittäiskauppa kaipaa modernisointia

Ukrainan vähittäiskaupan myynti kasvoi rajusti kaudella 2002–2008 väestön reaalisen ansiotason nousen

vetämänä. Yksityiset kulutusmenot kasvoivat vuosina 2005–2007 keskimäärin noin 10 prosenttia vuodessa, mistä valtaosa lankesi vähittäiskaupalle.

Vuonna 2007 Ukraina vähittäiskaupan kokonaismyynti vastasi noin 16,7 miljardia euroa, mikä ylitti vuoden 2006 myynnin 37 prosenttia. Viime vuonna myynti nousi noin 20 miljardiin euroon kasvun hidastuessa 20 prosenttiin.

Konsulttiyhtiö A.T. Kearney rankasikin Ukrainan viidennelle sijalle vuoden 2007 Global Retail Development -indeksissään. Viime vuonna sijoitus kuitenkin putosi 12 sijaa ja Ukraina rankattiin enää 17. houkuttelevimmaksi vähittäiskauppamarkkinaksi maailmassa.

Ukrainan vähittäiskaupan rakennetta voi pitää vielä kehittymättömänä. Maassa laskettiin vuonna 2007 olevan noin 50 000 myymälää ja 18 000 kioskia ja muuta myyntikojuja.

Kojut, kioskit ja torikauppa vielä vahvoilla

Nykyaikaisilla myymäläyksiköillä, supermarketeilla, hypermarketeilla ja halpamyymälöillä oli viime vuonna vasta 40 prosentin osuus vähittäiskaupan kokonaismyynnistä. Torikaupalla ja muulla ulkotiloissa tapahtuvan myynnillä oli yhtä suuri osuus kuin moderneilla myyntipisteillä. Lopusta myynnistä vastasivat yksityiset pienmyymälät, kioskit ja myyntikojut.

Jatkossa vähittäiskauppasektorin odotetaan kuitenkin nopeasti keskittyvän alaa odottavien uudelleen järjestelyiden vaikutuksesta. Osa kotimaisista yrityksistä siirtyy yrityskaupalla ulkomaiseen omistukseen ja osa taas joutuu turvautumaan fuusioon.